

KURYER LITEWSKI

Za Najwyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCJ CAŁEY ROSSYJ.

W WILNIE V. S. 7. GRUDNIA 1801 ROKU W SOBOTĘ

z Wiednia 2. Grudnia.

Z Neapolu gonic smutną przyniosła wiadomość, o niepodziewanem zyciu z tego świata Arcy Xiężniczki Maryi Clementyny siostry Cesarza Jmci, Krolewica następcy Tronu Dwóch Sycylii małżonki; umarła w kwiecie młodości d. 15 Listopada; dwór tułeczny 6 tygodniową wdział żałobę. — Arcy Xiążę Karol pisał do nadwornej rady wojennej, że Cesarz Jmć zostawiając w mocy zupełnej ostatnią wolę zmarłego niedawno Feld Marszałka de Lascey, który w prywatnym grobie w Neuwaldeck chciał być złożony, pragnie okazać mężowi zasłużonemu Austriackiej Monarchii, na wojnach i w gabinetach; dowód wdzięcznej pamięci, za 60 letnie jego prace dla przysposobionej Ojczyzny podjęte z honorem, pożytkiem, i chwałą; ażeby ten przykład cudzoziemcom i krajowym obywatelom poświęcającym talenta i życie na usługę powszechną, silniejszym stał się zachęceniem; dnia więc wczorajszego za rozkazem najwyższym w Kościele XX. Augustyanów odprawiono się za duszę zmarłego Feld Marszałka, obrządkiem uroczystym, żałobne nabożeństwo; cała świątynia kirem pokryta, wspaniałe katafalk herbanu zmarłego przyozdobiono; Cesarstwo Jmć, Wielki Xiążę Toskański, Arcy Xiążę Karol, inni bracia Monarchy, wszyscy Generalowie znajdujący się w stolicy z całym sztabem, urzędnicy wojskowi i cywilni, smutnemu obrządkowi obecni byli; trzy grenadierów bataliony przed kościołem paradowały; każdy w tym dniu pokazał, jak bolesna jest strata jego męża, Monarchom którym wiernie służył, narodowi któremu starał się być użytecznym, rycerstwu na którego czele walczył.

W Constantinopolu wszelka żywność jest bardzo tania, ponieważ wiele okrętów zbożem ładownych przybyło z Egiptu. Bejowie tam zmiesieni na zawsze; kraj dzieli się na powiaty. Lord Elgin, wyjechał do Alexandryi; albo Węzrowi pomagać będzie w rozrządzeniu odzyskanej prowincyi; albo weyrzy w stan handlu utworzyć się mającego z Indją wschodnią przez morze czerwone, i cło w Suez Turkom należne opisać; bo takie są domysły o przyczynach podróży jego. Lini zgadywają, że temu złeczone są od rządu rachunki niezmiernych wydatków armii Angielskiej przez kilkomiesięczną kampanią czynionych. — Sułtan nowemu Hospodarowi Wołoskiemu Suzzo w dni 4 po otrzymanem dostojenstwie stolicę swoją opuścić nakazując, zalecił, ażeby orężem lub ugoda starał się nakłonić do posłuszeństwa Baszę Widdinu. Rozumieć trzeba że Passwan Oglou od wszystkich dziś opuszczony, doświadczając nie zechęci losu niepewnego; a Hospodar Suzzo mąż z roztropności niepospolitej znający, rzecz do końca przeprowadzić szczęśliwie potrafi. Monarcha Turecki chcąc na potonę czasów zostawić dowód wdzięczności swojej Królowi Jmci W. Brytaunii za pomoc dzielną w Egipcie, postanowił na przedmieściu Pera zakupić lub nowy zbudować wspaniały pałac, który wiecznie ma być mieszkaniem Angielskich Posłów. — W Belgradzie ruch nowy; Jancazarowie Baszę uwięzili. Bogatsi obywatele szukają sposobności przeniesienia się do krajów Cesarzkich; na

dwie partye są podzieleni, z których jedna Baszę chce utrzymać, druga rokoszom sprzyja.

Feld Marszałek Lascey zwierzyńiec swój nie daleko stolicy naszej zapisał Arcy Xiążęciu Karolowi — W Mediolanie wiadomość odebrano z Paryża, że Konsul Buonaparte potwierdził nową konstytucyą Cisalpinów; zupełnie jest podobna do Francuzkicy; z tą szczególnie różnicą, że zamiast Konsula pierwszego, 20 letniego Prezydenta mieć będą, który powtórnie obranym być może. Lucjan Buonaparte ma Prezydentem zostać. — Mówią że Konsyliarz Stanu Champagny nie długo u nas posłem będzie; zastąpi miejsce jego Józef Buonaparte wraz po zakończonym Kongresie w Amiens. — Cesarz Jmć własnoręcznie przesłał zalecenie do Kancelaryi Węgierskiej, ażeby Benedyktynom, Premonstratensom, i Cystersom powrócono dobrać ich i fundusze na utrzymywanie szkół obojczych. — Między zagranicznymi uczniami tułeczyszego uniwersytetu, zwracają najbardziej oko ciekawe syn lekarza Sultana Tureckiego, i Brazylińczyk jeden; pierwszemu rząd największą łatwość i pomoc czynić w naukach rozkazał.

z Londynu 24. Listopada:

Dziś rozeszła się w mieście pogłaska, że Król Jmć Katolicki nie chce potwierdzić warunków przednegodnych traktatu, przez które wyspę nam Trinitadę postapiono; więc Admiralicja rozkazy wydać miała, ażeby okręta kupieckie do Hiszpańskich portów nie płynęły. Trudno nie widzieć że tak daleka od prawdy wiadomość jest dziełem ludzi szukających zysku swojego w upadku lub podniesieniu papierów krajowych. — Król Jmć swojemu Królewicowi Adolfowi dał tytuł Barona Cullo-den, Graffa Tipperary, Xiążęcia Cambridge; brat jego Królewic August został Baronem Arklow, Grafem Invernes, Xiążęciem Sussex; obydwaj są Parami zjednoczonych Królestw Wielkiej Brytaunii i Irlandyi. Tytuł Xiążęcia Cambridge w r. 1705 nosić zaczął Elektor Hanowerskiego syn, później Król nasz Jerzy 2, od Anny Królowej nadany. — Kapitan Essington który 5 okrętów liniowych do Indyi zaehodniej poprowadził, ma postrzegać obrót floty którą Francuzi z Brestu wysła do S. Domingo; jest wątpliwość, czyli Rpta pomocy i przyłożenia się Anglików do poskromienia ludu Murzyńskiego potrzebować będzie. — Admirał Totty otrzymał najwyższą komendę wszystkich okrętów wojennych, które mamy w Jamaice i po innych wyspach Antylskich. — Lord Keith przysłał listę statków przez się zabranych lub zniszczonych na morzu śródziemnem od 17 Lutego do końca Sierpnia; ogół wszystkich 117. — Jeżeli Hrabia S. Vincent do zdrowia nie rychło powróci, Prezydentem Admiralicyi będzie Królewic Xiążę Clarence; służył on podczas Amerykańskiej wojny na flocie Lorda Rodney, pod Admirałami Graves, Hood; iuż ten urząd przeznaczą Admirałowi Cornwallis.

Margrabia Cornwallis d. 27 ma wyjechać z Paryża do Amiens; podobno pierwszy Konsul jest dalekim od ustąpienia nam wyspy Tabago

za summy łożone na utrzymywanie wojennych brańców; wynoszą 2 miliony 500 tysięcy FS. Francuzi chcą wszystkie opłacić w ratach 6, z których pierwsza na nowy rok przypadnie. Margrabia za powrotem z poselstwa Francuzkiego ma być ozdobiony tytułem Xiążęcy w nagrodę długich i świetnych zasług. — Z Indyi wschodniej ważną mamy wiadomość: panujący Nabob w Carnatic umarł; po śmierci jego mocą ugody podpisanej 31 Lipca, rząd wojskowy i cywilny kraju rozległego przeszedł w ręce kompanii wschodniej; zmarły Xiąże zchodząc z tego świata najd. 3 Lipca, synowi dziedzictwo odkazał. — Admiralicja znaczną podziśdzień flotę utrzymuje w Bantry Bay porcie Irlandzkim; o żadnych rozruchach w tym kraju nie słychać. — Duński Generał Waltersdorf do nas przybył; iemu polecone jest z rządem naszym traktowanie względem przywrócenia osad zabranych Duńczykom. — Oppozycyjne pisma twierdzić zaczynają, że w Ministerium odmiana wkrótce nastąpi; Fox i Grey mają zostać Sekretarzami Stanu; Addington który z pierwszym już nie raz rozmawiał, otrzyma dostojność Parowską; z Pittem nie zgadza się w wielu rzeczach. — W porcie Madras okręt wschodnio Indyjski, Malabar z bogatym ładunkiem żłonił. — Kapitan Popham, o którego wyprawie do Brazylii wiele mówiono podczas wojny, z eskadrą swoją znajduje się teraz na morzu czerwonym.

Jeśli piśmom nie pewnym wiarę dać można, Konsul Buonaparte pisał do Generała Toussaint, wzywając ażeby przybywał do Francji, gdzie miał otrzymać pensję i rangę Generała dywizji; lecz ten rycerz który grał w Ameryce rolę pierwszą, drugiej w Europie grać nie chciał; odpisując na czele listu swojego te słowa położył: *pierwszy z czarnych, pierwszemu z białych*. — Graf Chatham brat Pitta przed następującym Kwietniem nie wyjedzie do Indyi wschodniej, gdzie ma sprawować dostojny i zyskowny urząd Wielko-rządcy rozległych osad; w których teraz 40. milionów dusz liczyć możemy. Na jego miejscu Graf Moira będzie Generałem artylerji całego Królestwa; lecz w gabinecie na radach Monarchizych zasiadać nie chce, póki się nie oddali z Ministerium Xiąże Portland. — Wątpliwa jest pogłoska, że Generał Toussaint niebezpieczeństwem zagrożony, korsarzom swoim kazał Angielskie i Francuzkie okręta zabierać. — W Cairze na końcu Września morowa zaraza największą w ludziach szkód czyniła. — Trinitada Hiszpanom wydartą, jak wielką nam korzyść z czasem przynosić może, następujący rachunek dowodzi. Ru 1795. wprowadzono z tej wyspy tylko 135. beczek cukru; r. 1796. 317; 1797. 286; 1798. 880, r. 1799. 762; w tymże roku ze wszystkich wysp Antylskich przwieźliśmy rozmaitych towarów za 12. milionów FS. — W Parlamencie naszym przez te dni nie się nie stało godnego uwagi.

z Paryża 25 Listopada.

Zgromadzenie prawodawcze przysłało do pierwszego Konsula deputacją 24. osob złożoną z powinuszowaniem pokoju; Gregoire miał mowę imieniem kolegów. Odpowiadając Buonaparte wyraził, że po tylu rewolucyach krwawych czas jest pomyśleć o uszczęśliwieniu narodu. Do czego ponieważ najbardziej pomagać dobre prawa, dnia wczorajszego Portalis przyniósł Prawodawcom pierwszą część księgi cywilnej, którą rozbiierać zaczęto. — Uważaliśmy w mowie Konsula pierwszego, że lud Francuzki nazwał panującym, *peuple Souverain*. Wyraz przez rewolucją poświęcony; chociaż dziś nie ma tak obfiternego znaczenia, jakie onemu fzydersko dawał Jakobini. — Dzień otworenia w Amiens Kongresu naznaczony nie jest; Margrabia Cornwallis i Józef Buonaparte niewiadomo póki tu bawić będą; według niektórych rozumienia, wszystkie trudności ułatwione, wątpliwości rozwiązane tu być mają, ażeby Ministrom pełnomocnym w Amiens do czynienia nie zostawało jak tylko podpisanie ostatnich traktatów. — Herman Maire Strasburg-

ski pisał do Generała en chef Moreau donosząc, że monument *Hohenlinden* zwany blisko murów miejskich stawie już zaczęto, na podanie wielkomopotnym waleczności armii Reńskiej, która pokój zwycięstwem przywróciła narodom, i wdzięczności publicznej dla walecznych współziomków. Odpowiedział Moreau zaręczając, że ten dowód narodowej wdzięczności ku rycerzom, każdemu z nich potężnem stanie się zachęceniem do bronięcia Ojczyzny. — Generał Macdonald przybył do naszej stolicy; prosi ażeby mógł być uwolnionym od Ambasadry w Coppenhadze, ponieważ Duńskie powietrze zdrowiu jego przeciwnie znalazł.

Generał en chef Malsena przeznaczony jest na wielkie poselstwo do Constantinopola. Kupcy Marselscy gotują się wskrzesić handel w Państwie Ottomańskiem zgłuszony od r. 1798, kiedy niebaczny Dyrektoryat wojnę z narodem od wieków przymierzonym zaczął bez potrzeby. Minister zaś morski do wszystkich portów RPtej dał przestrożę, ażeby nikt nie śmiał okrętów za granicą nabywać, przestając na poprawieniu tych które mamy, i budowaniu nowych w domu; takowy przepis rozsądny jest i wielce pożyteczny; dając sposób do życia krajowym cieślom, kowalom, powroźnikom, i innym rzemieślnikom do budowy potrzebnych, zatrzymuje w domu pieniądze, formuje doskonałych w marynarce budowniczych, niższy spekulacje postronnych, którzy pewnie się spodziewali zyskać u nas na przedurzy zestarzałych okrętów. — Ambasadador Hiszpański Azarrá ztąd odwołany nie powraca do Madrytu, lecz w Paryżu posłować będzie. — Najmłodszy brat Konsula pierwszego Hieronim z Rochefort wypłynął do S. Domingo. — U nas dziś mówią najwięcej o walnej radzie, która do Lyonu ma być zwołana; znajdować się na niej będzie kilkaset osob naczynniejszych z RPtej Cisalpińskiej; pierwszy Konsul tam pospieszy; uczony Volta otrzymał pozwolenie do odprawienia tej podróży; ten zjazd walny zapewne o przyszłym losie wielu narodów Włoskich postanowi. — Generał Toussaint widząc niezgodę u Murzynów domową, którzy się podzielili w opiniach, zawiesił wykonanie swojej Konstytucyi, póki nie odbierze odpowiedzi od rządu Francuzkiego. Anglicy jeszcze nie wiedzieli w Jamaice o podpisaniu warunków przedugodnych, gdy niewolników sprzedawać do S. Domingo zabronili; lękał się albowiem każdy, aby Toussaint na Amerykańskim Archipelagu nie założył nowej RPtej Algierskiej.

W wielkiej galerji narodowego muzeum wystawiono dziś na widok dwa obrazy; Chrystus w ogrodzie oliwnym, Corregge; S. Familia Rafała; dzieła te są podobno najdoskonalsze sławnych malarzów; pierwszy obraz z Neapolu przysłano; drugi dla Franciszka I. był malowany. — Położyliśmy niektóre wyrazy Konsyliarza Stanu Thibeaudeau o stanie politycznym RPtej; toż samo wyraził Konsul Buonaparte w piśmie przesłanem do zgromadzenia prawodawczego; myśli uwagi godniejsze kładniemy.

Oszukiwałby rząd Francuzów, gdyby mówił, że zbójców i trolów zupełnie już wygłębiono; to pewna że strasznemi bydl dla spokojnych obywateli przestali, bezkarnie przed sądem nie stawiają, jak przedytym; kryć się pilnie, lub za granice uciekać muszą. — Wolność sumienia i obrządków religij uspokoiła najbardziej Departamenta zachodnie; tey wiśniemy, że wojny domowej niema w narodzie. Minister Portalis wiele odprawił konferencyi z starszą Kosciołów Protestantzkich, względem najlepszego ich urzędzenia. Czynił Konsul co w mocy jego było, ażeby Duchowieństwo Katolickie jednego wyznawiającego Boga, zgromadziło się do jednego ołtarza w zgodzie i pokoju. — Narod w powszechności jest dziś oświecniejszy, lepszy, i szczęśliwszy; zmyślane pogłoski, złośliwe poszepty, nikogo już przeciw rządowi nie burzą; odmienila się opinia publiczna. Monarcha ze krwi dawnych Królów naszych, (*Król Etrusków*) któremu daliśmy Koronę, przejechał wszy-

stkie Departamentu RPtey, odebrał część dostojenstwa swojemu powinna; nikt przecie z Francuzów najmniejszego nie miał podeyrzenia, nikt dziwnych wniosków nie robił; ten przypadek, ta podróż, wspaniałe Króla nowego przyjęcie, przekonało nawet nieprzyjaciół naszych, że republikantami żyć wszyscy i umierać chcemy. — Lękał się dawniej każdy powrotu armii Francuzkich po zakończonej wojnie; powróciły zwycięzkie, powróciły karne i spokojne; godne zatem izacunku i wdzięczności publicznej, jaką w całym kraju od współziomków odbieraia.

Nie mieliśmy potęgi na morzu, któraby nieprzyjacielskiej równą była; rewolucya i nieład zniszczyły flotę przez Ludwika 16. uformowaną; stąd klęski rozliczne. W ostatniej przecie kampanii, Lincolns i Latouche dając odparcie, przewyższając Anglików siłom, przypieczętowali Francuzom, jak waleczni i szczęśliwi byli ich nadzwadzie pod Ludwikiem 14, gdy Tourville, Duguai Trouin, Bart, Du Quesne gromili nieprzyjaciół oyczystych. Gdyby wojna dłużej trwała, mogliśmy się spodziewać jeszcze nowych korzyści; podobnobyśmy nawet odnieśli pomstę za wszystkie klęski, krzywdy i obelgi nasze. — Prózne były usiłowania Francuzów w Egipcie; świat na tēm szkodował, żeśmy oświecenia, gustu, poloru, obyczajności na wschodzie zafazczyć nie zdołali. Armia bardziey okolicznościom, niż potęgą Anglików i Turckiey uległa; nasze bez wątpienia byłoby zwycięztwo, gdybyśmy razem wszyscy walezyli. Została się jednak w Egipcie pamiątka bytności naszej; nie tracimy nadziei, kunsztu i nauki mogą tam choć późno zakwitnąć. Historia opisując zwycięztwa armii wschodniej, długi odpor, cierpliwość; w urzadzeniu narodów podbitych umiarkowanie i sprawiedliwość, oplakiwać będzie stratę tej osady, a powrót Egiptu do barbarzyństwa dawniejszego położę w rzedzie klęsk i nieszczęść ludzkiego plemienia. Wyładowaliśmy w Afryce z 28. tysiącami żołnierza; kilka tysięcy później posiłków przesłano; lecz tyleż różnemi czasy powróciło do Oyczyzny; tak dalece, że dziś armia z 23. tysięcy Francuzów złożona, gdy przydamy Koptów, Greczynów, Arabów, Mameluków, równie jest liczną jak była na początku pamiętnej choć nieszczęśliwej wyprawy naszej.

Uwolniliśmy do domu starych żołnierzy; na ich miejsce wezwiemy pod chorągiew młodzień do konstrypcyi r. 9 i 10 RPtey należącą, ażeby armia zawsze dopełniona była nawet w pokoju, jak prawo mieć każe. Mamy pokój; wolni od wydatków wojennych, nagrodzeni zasługą rycerską obrońców oyczyny, ożywiemy porty, naprawimy zbrojownie, damy na morzu wielkie znatnienie narodowi, wskrzesimy co rewolucye zniszczyły; wszystkie zaś ustawy, fundusze, dzieła nasze wielkie i trwałe bydy powinny. Wielkich na to potrzeba dochodów; pokój skarb zasili; rząd oszczędny będzie. — W Guadalupie długo rozruch i niezgoda panowały; nawet był czas taki, że wypiarze nie uznawali nad sobą żadnej zwierzchności. Przybył od Konsula posłany Generał Kapitan Lacrosse Admirał; kilkunastu burzycielów odesłał na ład do Francyi, spokojność wnet powróciła do osady. W S. Domingo napisano prawa Francuzkim przeciwne. Pierwszy Konsul chce rozumieć że to się stało przez niewiadomość przebaczenia godną; jednak flotę i wojsko liczne Leclerc poprowadzi dla bezpieczeństwa. W Guadalupie i S. Domingo niewola nie powstanie; rząd mądry, czas przywróci osadom porządek; mieszkańcy do pracy i rolnictwa powrócą. Inaczej się dzieje w Martinice; ta niewola podczas rewolucyi utrzymać potrafiła, niewola też zostanie w Martinice; nie podobno teraz robić jaką odmianę; pokazało doświadczenie, jak śrogi klęski i zniszczenia z rewolucyi wypływaia. Guajanna, krajem od Portugalczyków nabytym powiększona, stan swój pomysłny niech przypisze Wiktorowi Hughes administratorowi. Wyspy Francuzka i Réunion, (dawniej Bour-

bon) wierni statecznie były RPtey posród naysrozsze zamieszania.

z Mediolanu 20 Listopada.

Consulta nasza po długiej rozmowie z Generalem en chef Murat i Stanu Konsyliarzem Petiet, następującą odezwę wydała do narodu Cisalpińskiego, która dziś jest przyczyną wielu domysłów. 1. Zgromadzi się nadzwyczajn Consulta; osoby do niej wchodzić mające poiaą dą do Lyonu miasta Francuzkiego, tam stanawszy zatrudnią się pisaniem praw i ustaw, ażebyśmy zapobiegli wczesnie wszelkiemu nieporozumieniu, kłotniom, i niezgodzie, jakie wybuchnąć mogą przy ogłoszeniu konstytucyi nowej; taż Consulta radę poda pierwszemu Konsulowi, kogo ma wybierać do trzech izb naszych. 2. Nadzwyczajne zgromadzenie składać się ma z członków terazniejszy Consulty, kommissyi rządowej, deputacyi Biskupowi, Plebanów, sędziów, ludzi uczonych, urzędników krajowych, Magistratów wyższych, gwardyi narodowej, armii regularnej, znaczniejszych obywateli Departamentowych i kupców. 3. Trzy członki kommissyi rządowej zostaną w Mediolanie, ażeby tymczasowie nawet interessa publiczne zawieszonemi nie byli. 4. Deputacya Duchowna składać się ma z Biskupów, albo jeśli są wieku podeszłego, lub chorzy, z ich Oficyalów; nadto jeden Pleban z każdego Biskupstwa, dwóch z dycezyi Arcybiskupiej; wszystkich wyznaczą Biskupi. 5. Każdy Sąd pierwszej i drugiej instancyi posle dwóch deputowanych. 6. Kupcy Mediolańscy i Bonońscy po 4; z Verony, Ferrary, Bergamo, Breścia po 3; z Pawii, Como, Cremony, Mantui po 2; z Lodi, Codono, Rovigo po 1. 7. Uniwersytet Pawijski deputatów 4; institutum Bonońskie 4; uniwersytet Bonoński 4; lyceum Mediolańskie 4; Uniwersytet Modenński 3; Uniwersytet Modenński 3; Szkoła militarna Modenńska 2; lyceum w Breście 2; towarzystwo Włoskie Verony 2; Akademia Wirgiliusza z Mantui 2 deputowanych.

Każda Administracya Departamentowa, jako też miasta niżej wyrażone przysła 1. Deputata: Novara, Vigevano, Mortara, Varallo, Como, Varese, Sondrio, Mediolan, Pavia, Monza, Gallarate, Bergamo, Clusone, Treviglio, Breścia, Chiari, Salo, Cremona, Crema, Lodi, Casalmaggiore, Mantua, Verona, Castiglione, Reggio, Mals Carrara, Castelnovo, Ferrara, Comachio, Rovigo, Bononia, Imole, Cento, Vergate, Cesena, Forli, Faenza, Ravenna, Rimini. Naostatek rząd wyznaczy 148. Deputatów jak następuje: z Departamentu Olona 16; z Reno 16; z wyższego Po 12, z niższego Po 12, z Agogna 12, z Lario 12, z Mella 12, z Mincio 12, z Rubicon 12, z Serio 12, z Crostolo 10, z Panaro 10. Gwardya narodowa posle Deputowanych 48; regimienta regularne swoich Półkowników, Kapitana i Porucznika. Consulta zgromadzi się w Lyonie na d. 11. Grudnia; każdemu na podróż skarb wyliczy po 1500. liwrow.

Od granic Włoskich 21. Listopada.

Szkoda w kraju Cisalpińskim przez wzięcie rzek wszystkich sprawiona, nie jest tak wielką jakśmy rozumieli; Mincio najwięcey grunty zepsuła. Mówiono że Casalmaggiore i Ferrara prawie zginęły pod wodą; lecz tam wielkiego nawet niebezpieczeństwa nie było. Dziś rzeki do koryta dawnego powróciły; rząd kazał ratować mieszkanców którzy najwięcey szkodowali. Consulta pozwoliła Szwajcarom w kraju Cisalpińskim zboże kupować, którego wielka jest obfitość we wszystkich Departamentach. — Rząd już wybrał część większą obywateli znaczniejszych którzy do Lyonu na radę walną jechać powinni; ten wybór padł szczęśliwie na ludzi oświeconych, cnotą i zasługą znakomitych, od zapalu nie rozsądnego, zapędu, niehawisci, zysku osobistego, swięgotliwości płochy dalekich, która najbardziej zalecała przed gminem ślepym rewolucjonistów naszego wieku. Można się wiele dobrego spodziewać po tēm

zgrupowaniu; lecz z drugiej strony doświadczanie nauczyło, jak swarliwe, i niepożyteczne są obrady, do których tysiąc, mało mniej lub więcej, należy prawodawców; dawniejsze wieki ledwie jednego lub dwóch wydawały w przeciągu lat kilkuset; jedyną mieć trzeba nadzieję w rostopności Konsula Bonaparte. Tym czasem Consulta odezwę do Cisalpinów napisała domagać, iż niepodlegli mocą traktatów, skutków tejże niepodległości wkrótce doznawać zaczęli.

od brzegów Menu 30 Listopada.

Słychać że rząd Francuzki radził dworowi Wiedeńskiemu zająć Saltzburg na rzecz Xiążęcia Toskańskiego; odpowiedziano że to być nie może bez poprzedzonej gwarancji większych Mocarstw. Kawalerowie Maltańscy w Hentersheim zgromadzeni na walną radę stosownie do przyszłej elekcji Wielkiego Mistrza, odrzucili prośbę Barona de Hompesch, oświadczając że na zawsze od zakonu wyłączeni być mają, którzy się przyłożyli do poddania Malty Francuzom. — Elektorowa Jmć Bawarska dwie razem córki szczęśliwie powiła. — W Auspurgu powstał rozruch od czeladzi rzemieślniczej wzniecony; gdy żadne przestrogi skutku nie brały, Magistrat użył zbrojnej siły, i spokojność ze łzkodą gminą (wawolnego) przywrócił. — Xiążę panujący Wurmbergski d. 24 obchodził uroczyste święto orderu wojskowego; zaszczytzeni krzyżem Officerowie do stoła Xiążęcego zaproszeni byli; żołnierzom i unterofficerom rozdano wiele złotych medalów. — Nie nowego się nie stało z Francuzami w Barentu uwięzionemi; mówiono o ich uwolnieniu; oskarżeni są o chęć wzniecenia rozruchu w oyczyźnie za pomocą Agentów Angielskich.

Od Rządu Gubernskiego Litewskiego Ogłasza się, ażeby życzący kupić z publicznej Licytacji, dom Zyda Hirszy Zelikowicza, w Mieście wileńskim położony, przynoszący rocznego dochodu 250 Rubli, a oceniony ze wszystką budowlą przynim znajdującą się, meblami i niektórymi rzeczami na sumę 2626 Rubli 75 Kopienek w frebrnej monacie, za pretensją Generala Majora Nosarzewskiego, stawali w Rządzie tułteyszym łami przez się, lub przez Plenipotentów swoich, dla targu i konkurencyi w terminach, pierwszym 9, drugim 12, i trzecim 17. dnia niniejszego Miesiąca Xbra.

Magistrat Wileński powodem zbliżającego się w dniu 1. Msc. Febr. przyszłego 1802. Ru terminu expiracyi Kontraktu, z Bonifacym Suchockim Poczt-Komisarz, na utrzymanie 50. koni Pocztowych stacyi Wileńskiej zawartego; przez niniejszy Awiz w szczególe i w ogóle Powiżeczność uwiadamia: iż na zawarcie Kontraktu do utrzymania koni Pocztowych, stacyi Wileńskiej, na rok następujący 1802. od dnia 1. Febr. naznaczone dla targu są terminy, to jest: dnie 11, 18, i 21. Msc. Xbra teraźniejszego Roku; ktoby zatem życzył zająć się takowym obowiązkiem z należnemi do tego dowodami na pewność dotrzymania i zpełnienia warunków Kontraktowych, zechce jawić się na Ratuszu w Magistracie, gdzie w oznaczonych terminach od godziny 8. do 12. ranney, targ odbywać się będzie. 1801.

W teraźniejszym miesiącu Grudniu zaczyna się prenumerata Gazet i żurnalów na rok następujący 1802. JI. PP. abonnujący raczą wcześ-

nie zgłosić się do Pocztamtu Litewskiego, mianowicie o Gazety zagraniczne, ażeby się nie opóźniło zprowadzenie pierwszych Numerów. Nazwiska Gazet i żurnalów w języku Niemieckim, Francuzkim, Polskim i Rossyjskim, tak przez Gazetę Kuryera Litewskiego, iakoteż przez osobne Tabele, z wyrażeniem ceny ogłoszone były. Abonują się wszystkie na rok tylko cały. Kuryer Litewski wychodzić będzie iak dotąd we Srzodę i Sobotę po godzinie z południa 3. Cena z pocztą na półroczu złotych 40. na miejscu bierze się kwartalami, kosztuje złotych 15.

Prospekt pisma peryodycznego pod tytułem:
MESSAGE de VILNA.

Za Naywyższym Przywilejem IEGO IMPERATORSKIEGO MOSCI wszech Rosyi, od dnia 1go Januarn 1802go Roku wychodzić zaczęte w Wilnie, mieście stołecznym Gubernii Litewskiej, pismo peryodyczne Francuzkie, pod nazwiskiem Melsager de Wilna.

Wzmienione pismo będzie istotnym wyciągiem tego co zagraniczne papiery w różnych językach zawierać będą w sobie najciekawszego, osobliwie Gazety Paryskie, Londyńskie, Hamburgskie i pryncypalniejszych miast Niemieckich; tak że jednym rzutem oka wystawiać będzie, nie tylko zbiór czynów politycznych i militarnych, Czytelnika najwięcej interesować mogących, lecz oraz uwagi i najciekawsze, oraz nayużyteczniejsze obserwacye nad Litteraturą, Fizyką, Ekonomią i innymi. Zuaydować się w onym będą wszystkie uwagi godne wiadomości, które odbierać będziemy z S. Petersburga, Moskwy i z wewnątrz Rosyi.

Wypisywanie Abonowanie i czytanie licznych Gazet zagranicznych, w których powyższe szczegóły, rozrzucone wyciągają kosztu i czasu, tych zaś wiele z osob. chcących wiedzieć następowanie po sobie wypadków politycznych, równie iak użytecznych wynalazków w naukach i kunsztach, nie zawsze poświęcać mogą. Ułatwienie tych zawad i pomnożenie wygody i ukontentowania dla publiczności, są pobudkami, które nas do ofiarowania iey tego pisma powołują. Wszystkie usiłowania nasze obrócone będą, żeby jey w tym względzie więcej żądać nie pozostawało: dla zabezpieczenia zaś teyże publiczności względem sposobów, które nam dopięcia zamarów naszych nadziei pokładać pozwalają, upraszamy rzucić okiem na geograficzne położenie Wilna, gdzie układać i drukować się będzie *Messenger*. Sytuacya tego miasta istotnie, gdzie Dyrekcyja poczt stała się szrzedkiem, do którego zechodzą się wszystkie wiadomości i dzienniki zagraniczne, z kąd rozchodzą się do nayodleglejszych krain Rosyi, zdaie się dostarczać nam sposobności nie tylko do zebrania w krótkim przeciągu czasu nayważniejszych materyi do umieszczenia w naszym piśmie, lecz nawet do akuratnego przesyłania onego w miejsca nayodleglejsze Imperii i udzielania tamże nowin prędkiej, niżby z inszego miejsca stać się to mogło.

Reszta w następującej Gazecie